

Det stillede Vædringsforslag fattes til Forhandling.

Ordføreren (Stühr): Et Flertal i Udvalget har, som det fremgaar af det om-

delte Vædringsforslag med Bilag, bestemt sig til paa ny at stille Forslag om at lægge Seminariet til Ribe i Stedet for, som det ved anden Behandling vedtoges, at lægge det i Silkeborg. Som Motiver til, at Flert-

Da jeg gennem Referaterne af Forhandlingerne i Landstinget har set, at Anlæggelsen af et eventuelt Kvindeseminarium i Ribe har mødt Modstand paa Grund af flette hygiejniske Forhold i Byen, har jeg ment at maatte rette en kort Fremstilling til det ærede Byraad, for at dette muligen kunde benytte de af mig i den givne Dphlysninger, saaledes at den mod Byen rettede Anke kunde bortfalde og Ribe dog muligen kunde gaa sejrrig ud af Kampen.

Desværre ere Referaterne i de forskellige Blade noget afvigende, men Anken synes dog at samle sig om flette hygiejniske Forhold i Jordbund og i Husene. — Efter Forlydende er til Grundlag for Anken laagt en Fremstilling af Dr. Tryde om „Undersøgelse af Drifkevand fra tyfus-smittede Sted“, som fremkom i 1886 og blev offentlig omtalt. Jeg skal hertil straks bemærke, at Dr. Trydes Undersøgelser fremkom paa Foranledning af Hyskatet, netop paa en Tid, hvor der her i Byen førtes en temmelig heftig Strid for og imod Opførelsen af et Vandværk, og det gjaldt om at samle saa mange Beviser som muligt for, at de ganske vist mindre heldige Jordbundsforholds Indflydelse paa Sundhedsforholdene i Ribe bundede i flet Drifkevand. Dette lyffedes det senere i 1886 og 87 at bevise ved mere omfattende Undersøgelser.

At Drifkevandet var Hovedsagen til Sygdomsforhold i Byen, lod sig allerede formode derigennem, at det var den tyfoide Feber, som gav Byen Ribe sin særlig uheldige Stilling blandt Danmarks Byer, og som vakte Opmærksomheden, og det er ogsaa med særligt Hensyn til denne Sygdom, at Dr. Trydes Udtalelser fremkom, supplerede med Hyskatets Bemærkninger. Men nu at lægge disse Udtalelser til Grund for en Anke mod Byen og berøve den et økonomisk Gode, hvortil den højligst trænger, turde næppe være ganske berettiget, og jeg skal søge at paavise det.

Forholdene have nemlig med Hensyn til den tyfoide Feber, og jeg gentager, at det navnlig var den, som saa uheldig paavirkede Sundhedstilstanden, ganske forandret sig siden Vandværkets Anlæg.

Å 1886	forekom	43	tyfoide	Febre
- 1887	—	42	—	—
- 1888	—	6	—	—
- 1889	—	17	—	—
- 1890	—	12	—	—
- 1891	—	7	—	—
- 1892	—	2	—	—

Det er altsaa ganske vænsynligt, at Vandværkets Anlæg i 1887 har borttaget den væsentligste Anke mod Sundhedsforholdene i Ribe, og jeg skal endnu som yderligere Bevis tilføje, at i de sidste 5 Aar er kun forekommet 2 Dødsfald af tyfoid Feber.

For at forebygge Misforstaaelse, dersom denne sidste Udtalelse muligen skulde blive sammenholdt med de af Dr. Cortsen i „Tidskrift for Sundhedspleje“ for nylig fremkomne Opstillinger af Forekomsten af Dødeligheden af tyfoid Feber i Danmarks Købstæder, og hvori Ribe faar en noget uheldig Plads, skal jeg blot bemærke, at i denne Fremstilling er medtaget de tyfoide Febre, som dø paa Sygehuset i Ribe, men ere tilbragte fra Vandet, og som særlig angaa de alvorligere Tilfælde. Ribe vilde ellers faa en meget heldig Plads for de sidste 5 Aar.

Jeg tror hermed at have paavist, at den Anke, som paa Grund af Dr. Trydes Udtalelser fuldt berettiget særlig er rejst mod Ribe, nu er bortfalden og ikke mere kan gøres gældende.

Jeg mener fremdeles, at Byen ikke hemsøges oftere af Epidemier end de fleste Byer, hvad imidlertid jo vanskeligt kan bestemmes paavises, og om Sygeligheden i det hele er det ligeledes vanskeligt at anstille en Sammenligning; men hvad Dødeligheden angaar, tale Tallene og de statistiske Dphlysninger.